

Előfizetési feltételek:
 Vidékre postán vagy helyben hához
 (hordva)
 Egész évre 16 frt. Fél évre 8 frt.
 Negyed évre 4 frt.
Egyen szám 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
 Hasábon petitsor egyszerű hirdetésnél 12,
 kétszeresnél 10, háromszorosnál 8 kr.
 A nyiltéri petitsor 50 kr.
 Bélyegdíj külön 30 kr.
 Hirdetmények elfogadhatók a ki-
 adóhivatalon kívül egyedül **Hansen-**
stein és Vogler hirdetésfelvételi
 hivatalában Budapesten: Dorottya-utca
 5. sz. 1. em. Bees: Wallischgasse 10. sz.
 Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, Kalap-u. 15. sz. 1. em.
 A lap szellemi részét illető minden köz-
 lemény a szerkesztőséghez intézendő. —
 Bérmentelen levelek csak ismert e-
 zektől fogadhatók el. — Kéziratok nem
 adnak vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint (Ker-
 tész József könyvnyomdai irodája)
 hova a lap anyagi részét illető közle-
 mények (előfizetési pénzek, hirdetések
 kiadás körüli panaszok) intézendők.

Budapest, május 21.

(Dr. K.) Nem csodáljuk, ha a sajtó régi in-
 tézmények ellen hasztalan irányozza támadásait;
 de még kevésbé csodáljuk azt, ha a törvényho-
 zás ősi intézmények megszüntetését kétszer is
 meggondolja, mert ezek hosszas gyakorlat alatt
 velünk teljesen assimiláltak és egyéb intézmé-
 nyekkel oly szerves összefüggésbe hozattak, hogy
 azoknak mindennemű megtámadása utóbbiaknak
 megingatását vonja maga után.

Vegyünk például a középkorból származó
 hűbéri intézményt. Nincs a jelenkorban egy
 szabadelvű férfi sem (és a szabadelvűek száma
 igen tekintélyes!) aki a hűbériségért lánzsát
 törni hajlandó volna, és mégis ily népszerűtlenné
 vált intézménynek hány maradványa található
 még azon országokban is, hol a hűbéri alkot-
 mányt népképviselőket alapuló állami alaptör-
 vények váltották föl!

Bármennyire kitűnjön a jelenkor elavult
 institutiók ellen, azoknak végleges és gyors meg-
 szüntetését nem remélhetjük úgy, mint a még
 csak „tegnap” hozott törvények által inaugu-
 ráltakat.

Méltó kíváncsisággal kérjük tehát: miért
 nem törüljük el azon céltalan új intézményeket,
 melyek, hogy úgy fejezzük ki magunkat, vé-
 rünkbe még nem mentek át és mégis hónapról
 hónapra föntartatnak, jóllehet alig van politikai
 fő, mely további fömmaradásukat hatályos érvel-
 indokolhatná? Miért nyilvánul kormányunk ré-
 széről oly rendkívüli kimélete a városi főis-
 páni intézmény iránt, melyre a „delendam
 esse” a sajtó, a törvényhozó testület legkiválóbb
 tagjai, sőt az egész közvélemény által már jóval
 ezelőtt kimondott?

Dr. Vargies Imre, Femesvár városa ország-
 gyűlési képviselőjének minapi felszólalását, e
 tárgyban igen helyesnek és időszerűnek tartjuk.
 A nevezett képviselő interpellációjában nyíltan
 kifejezte a városi főispánok hiábavalóságát és
 fölöslegességét, szavaiból kitűnt, hogy új alkot-
 mányos aeránk ezen gyakorlati hasznosságának
 be nem bizonyult szülőtte hamar lejárt a magát,
 és hogy most már csak várja, miszerint a 9-es
 albizottság által reá kimondott és Vargies inter-
 pellációjakor a képviselőház éljenzései által meg-
 erősített halálos ítéletet rajta — sans merci —
 végrehajtsák.

A belügyminiszter ez interpellatióra még
 nem válaszolt, de ismerve az ő buzgóságát és
 pontosságát, föltételezzük róla, hogy a képviselő-
 ház tegnapi ülésén talán megadta volna vála-
 szát, ha az ülés nem lett volna kizárólag a köl-
 csőről szóló törvényjavaslat harmadszori föl-
 vasására összehívva.

De eltekintve a még csak adandó belügyéri
 választól, melyben a szőnyegre hozott intézmény
 megszüntetése iránti késedelmezés indokoltnak
 fog, alig hisszük, hogy a fölhozandó indokok a
 városi főispánoknak kiméletes föntartása mel-
 lett ami abolíciót érző indokunkat ellensúlyoz-
 hatnák.

Legfőbb indokok erre nézve a takarékos-
 ság, melyet a legszigorubb következetességgel
 alkalmazva látni szeretnénk. A belügyminiszter,
 ki a takarékoság elvének hódol, úgy saját tisz-
 viselői állásának megüresedése, valamint az
 alatta álló levéltárak kezelése és föntartása kö-
 rül, a szóbanlevő intézetnél, melynek megszüntet-
 tése évenként 102,025 frtot eredményezne, nem
 alkalmazza azt.

Avagy nem lehetne-e ideiglenesen a me-
 gyei főispánokra bizni az önálló törvény ható-
 ságokként szereplő városoknál az állami föl-
 ügyeletet és ellenőrzést? Hisz ugyanis e rendű vá-
 rosaink száma a belügyminiszternek a törvény-
 hatóságok kikerekítéséről legközelebb benyuj-
 tandó törvényjavaslatában, mely valószínűleg

elődjénél szerencsésebb leend, a minimumra fog
 leszállíthatni.

Azon egyes kivételes városok, melyek külö-
 nös állami fölügyeletet és éber ellenőrzést igé-
 nyelnek, számra sokkal kisebbek, hogysem ezek
 miatt az egész városi főispáni intézmény tovább
 is föntartassék. Ily városokban különben is a ki-
 rendelt főispán nagyon keveset tehet az állam
 érdekében, mert csekély hatásköre miatt alig hat
 a városi tisztviselőkre és a képviselőkre, és méltó-
 ságos ur létére maga lévén kényszerítve iro-
 dája munkáit végezni, alig felelhet meg azon
 várakozásoknak, melyeket a kormány iránta
 táplál.

Nézetünk szerint politikai tekintetből az ily
 helyekre kiküldött főispánokat királyi biztos cí-
 me alatt továbbra is meghagyni és a kir. biztos-
 sággal járó nagyobb jogkörrel fölruházni lehet-
 ne, s ezáltal a városi főispánok ily városokban
 is előnyösen mellőzhetnék.

A belügyminiszter, ki — mint már fentebb
 érintettük — egyrészt a miniszterium körében
 beálló sedisvacantiákat budgetje fedezésére cél-
 szerűen fölhasználja és az országos levéltár egy-
 részét költségkimelésből nedves pinczékben
 hagyja, másrészt pedig a nagybirtokosok köré-
 ből vett városi főispánok állásait meg nem szün-
 teti, sokkal jobban adná jelét takarékosági szel-
 lemének, ha a magyar és erdélyi főispánok, fő-
 királybírók és a szász ispán és személyzetének,
 továbbá a városi főispánoknak 1874-dik évre
 323,025 frtig megszavazott fizetéseit már most,
 úgy mint 1875. évre tervezve van, a városi főis-
 páni intézménynek mielőbbi megszüntetése által
 leszállíthatná, és legalább az év második felére az
 ezen leszállításból származó 51,012 frt 50 krt
 megtakarítaná.

— A mai hivatalos lapban olvassuk: „A vallás- és
 közoktatásügyi miniszter ur a jövő 1875-iki országos
 költségvetésbe két új tanítóképezde fölállítására vette föl
 a szükséges költségeket. — Ha e tervbe vett két új inté-
 zetre az előirt költség megszavazatik, ezek egyike
 Kassán, másika Győrött fog fölállíthatni.

„Miniszter ur ezen elhatározása azért hozatik köz-
 tudomásra, hogy a két intézet megnyerhetéseért már meg-
 indult folyamodó községek haszatlan fáradozástól megki-
 méltessenek.”

Ugy tudjuk, hogy a közoktatási miniszter ur tavalyi
 délmagyarországi körutja alkalmával tekintettel arra,
 hogy Délmagyarországon tanítóképezde hiányá-
 ban a néptanítók száma évről-évre fogy és a tanítói állás-
 sok, kivált Torontálmegyében, alig töltettek be, holott a
 szükséglet évről-évre nő, határozottan megígérte, hogy
 hazánk eme vidékén tanító-képezdet mielőbb fölál-
 lítani fog.

Csudáljuk tehát, hogy, ha már nem az ez ideibe,
 úgy legalább a jövő 1875-dik évi költségvetésbe miért
 nem vette föl a miniszter egy ily képezde fölállítására
 szükséges költségeket.

— Tegnap számunk vezércikkébe tévedés esz-
 szott be. Az állítattik ugyanis, hogy csak egyetlenegy
 főrendiházi tag szavazott Széll Kálmán indítványára, s
 az albizottsági jelentés ellen. Az igazságnak tartozunk
 kijelentéssel (a mi egyébiránt már lapunk tegnapi
 számában is jelentve volt), hogy a kisebbséggel két fő-
 rendi tag szavazott, névszerint ifj. gr. Batthiányi
 Ferenc és gróf Dessewfy Aurél.

— Az igazságügyminiszter — mint a „P. N.” ér-
 tesül — egy körrendeletet bocsátott ki, mely szerint az
 első folyamodású bíróságok fogházainak és börtöneinek
 kezelése, és az azokban letartóztatottak irányában köve-
 tendő bánásmód tárgyában kiadott, általunk is ismertetett
 szabályrendelet, mely összesen 236. §-ból áll, f. évi június
 hó 1-től valamennyi fogházakban és börtönökben alkalmazás-
 alá lép, és az e tárgyban fennálló régebbi szabályren-
 deletek hatályon kívül helyeztetnek.

— A magyar delegatio mai ülésén a rendes és rend-
 kívüli hadügyi költségvetés végleg megszavaztatván, a
 birodalmi tanács országos bizottságával közöltetmi hatá-
 roztatott.

A hadügyi albizottságnak a folszerelési ügyre vonatkozó
 jelentése függőben maradt. Erre nézve most

utólag, minden vita nélkül, a következő határozati javas-
 lat fogadtatott el:

„A közös hadügyminiszter fölhívatik, hogy a közös
 hadsereg folszerelési és ruházati ügyében köteendő szer-
 ződéseknél, a decentralisatio elvét továbbra is érvénye-
 sítse az egyedárusági rendszer mellőzését lehetőleg esz-
 közölje.”

A beadott kérvényeket az albizottság azon utasi-
 tással véli a hadügyminiszterhez áttétetni, hogy a fentebbi
 határozati javaslatban kijelentett elveknek alkalmazását,
 már ezen — valamint a többi közös hadügyminiszterhez
 utasított — kérvények elintézésénél a lehetőséghez képest
 eszközölje.

Horn Ede a következő indítványt terjeszti elő:
 „A közös hadügyminiszter fölszólíttatik, hogy a
 hadügyi albizottság előtt tett nyilatkozatai értelmében,
 azaz az egyes csoportok s csoport-részletekre szóló aján-
 latok elfogadásának határozott kijelölésével, a következő
 évekre szükségelt hadi folszerelések ügyében mielőbb új
 pályázatot hirdessen.”

Pulszky Agost kijelenti, hogy a hadügyminisz-
 ter intézkedéseiben megnyugszik, s a határozati javas-
 lathoz csupán azon indítványt teszi, hogy az osztrák
 delegatio szolgáltassék föl hozzájárulásra.

Széll Kálmán nem fogadhatja el egész terjedel-
 mében a bizottság javaslatát, de azon határozati javas-
 latot sem, melyet Horn terjesztett elő, mert az, nézete
 szerint, sokkal messzebb megy, mint a mily messze menni
 a jelenlegi viszonyok közt lehetséges. A bizottság hatá-
 rozati javaslatát pedig csak annyiban pártolhatja,
 a mennyiben abban nem mondatik ki, hogy tovább is föl-
 tartassanak a magyar delegatio által eddig kijelölt elvek;
 a delegatio ugyanis korábban ugyanezen értelemben már
 utasította a hadügyminisztert, s így egyszerűen csak azt
 kívánja, hogy a hozandó határozatban a hadügyminisz-
 terium a már kijelölt elvek föntartására utasíttassék.

Bujanovics és Benedek fölszólalása után a
 bizottság javaslata Széll és Pulszky indítványai szerint
 elfogadtatott.

A külügyi budget tárgyalásánál fölszólalt Zsedényi,
 fölvilágosítást kérve a külügyminisztertől gr. Beustnak
 közelebb nyilvánosságra jutott jegyzékeiről, különösen
 arra nézve, hogy nem hiszi-e, miszerint e jegyzékek
 nyilvánosságra juttatása megzavarandja a monarchia s a
 különböző államok közti barátságos viszonyokat?

Andrássy Gyula gr. azt válaszolta, hogy az illető
 államokkal létrejött az egyetértés az államférfiak által
 követett politikai főirányzat alapján, nem vizsgálva egyes
 kérdések részleteit és amint a barátságos viszoyok ek-
 cent megalakultak és fömmaradtak úgy egyes, az előtt
 ismeretlen részletnek nyilvánosságra juttatása nem fogja e
 viszonyokat megzavarni s azért a külügyminiszter e
 részben teljesen megnyugtathatja a bizottságot.

Horn Ede fölszólalására, melyben a keleten élő
 osztrák-magyar alattvalók jogi igényeinek érvényesítése
 ellen fennálló nehézségeket emeli ki, Andrássy Gyula gr.
 szintén válaszolt, hasonlóképen a keleti akademia kérdé-
 sében. Az ülés 1 órakor ért véget.

— Az osztrák delegatio ma délben ülést tartott,
 melyen a magyar delegatióknak a hadügyminiszterium
 rendes költségvetésére vonatkozó teteleit tárgyalta. A
 két delegatio által megszavazott határozati összegek közt
 a különbség összesen 72,000 frtot tesz, mely összeg a 7,
 10, 13, 18, 22, 24, 25, 26 czimek közt oszlik el. A dele-
 gatio a pénzügyi bizottság indítványát elfogadta és föntar-
 totta előbbi határozatait.

A virementra nézve pedig elhatározta, hogy arra
 csak annyiban ad fölhatalmazást, amennyiben a 7. és
 25. czimeknél netán elérendő megtakarítás a 22—24
 czimére fognak fordíthatni. Végül több kérvény intéz-
 tetett el, többi közt a triesti „Societá umanitaria” kérvé-
 nye a nemzetközi békebírószágra nézve a külügyminisz-
 terhez utasítottat.

— Az erdélyi részben folyamatbanlevő birtok-
 rendezési viszonyok gyorsabb befejezése tekintet-
 től a marosvásárhelyi kir. tábla területén levő törvény-
 székek oda utasítottak, hogy a telekkönyvek pontos
 szerkesztése és átalakításaszempontjából, valamint aköz-
 hitel s egyéb gazdasági s állami érdekekből, oly kiváló
 fontosságú birtokrendezési ügyekre kiváló figyelmet for-
 dítsanak, és ezen ügyekről az erészben köteendő eljárás
 tárgyában 1872. május hó 6-án 20846. sz. a. kiadott sza-
 bályrendelet értelmében szerkesztendő táblás kimutatá-
 sok pontosan vezetessenek és negyedévenként fölülviz-
 gálat végett a marosvásárhelyi kir. táblához fölterjesz-
 tessenek.

— A földmívelési, ipar és kereskedelmi-miniszter
 elnöke s a statisztikai hivatal főnökének alelnöke
 alatt megalakult az 1875-ben Budapesten tartandó nem-
 zetközi statisztikai kongresszus előkészítésével megbízott
 bizottság. E kongresszus elnöke az uralkodó család egyik
 tagja leend. A bizottság egyelőre négy albizottságra
 szakadt s körül írta saját teendőit.

Huzarjanc

— Mednyánszky Sándor és Dobay Antal országgyűlési képviselők az „E.” hire szerint a „Függetlenségi párt”-hoz csatlakoztak.

— A „Reform” arról értesül, hogy a középtanodákra szóló törvényjavaslat tárgyalása az őszre marad. Bármily sürgetősnek tartják is mind képviselői, mind kormánykörökben a középtanodák rendezésének ügyét, annyira előrehaladt már az idő és annyi fontos tárgy intézendő el okvetlenül (ügyvédi rendtartás, bírói gyakorlati vizsga, néhány vasut engedélyokmányának megváltoztatása, rabbi-seminarium, incompatibilitás, választási törvény, házszabályok) hogyha csak augusztusban is nem akarják együtt tartani az országgyűlést, a szóban levő törvényjavaslat tárgyalását csakugyan el kell halasztani. — A kormánynak az a szándéka, hogy már szeptember 1-jére ismét összehívja az országgyűlést, amikor azonnal előterjeszti a jövő évi költségvetést.

— A szerémszégi frucsza-gorai közsételep tulajdonjoga tárgyában egy kis röpirat küldetett be hozzánk, amely a jog, az igazság, a béke minden barátjának figyelmébe és pártfogásába ajánlja e nevezett közsételepek tulajdonjogát. Somogy-Kaposvár nyomtatott.

Aki másnak vermet és ...

Ötvenegy hétig tartott azon kabinet pünkösdi királysága, mely múlt évi május 4-kén Franciaország regenerátorát, Thierst, megbuktatta. A lelépő elnök akkor azt mondta: „pour une année” és jóslata teljesült. Broglie herceget egy egyszerű napirendre vonatkozó kérdéssel szíven kiemelte a nyeregéből ugyanazon nemzetgyűlés, melynek megörökítéséért ő egy éven át, politikai reputációját, eddig vallott meggyőződését és — ha volt — népszerűségét fölládozta. Most egy éve épen ő kovácsolt össze egy teljesen heterogén elemekből álló, egymást kizáró, ellentétes törekvési emberekből álló, természetellenes koalíciót Thiers és a köztársaság megbuktatására, most őt magát, restaurationalis kilátásait és hihetőleg oly nagy szeretettel dédelgetett nemzetgyűlést is megbuktatta egy ép oly természetellenes szövetség, mint a tavalyi volt.

Broglie herceg a köztársaság összes ellenségeit, a bourboinistákat, orleanistákat és bonapartistákat hozta egy kalap alá, kikről egész biztonsággal lehetett előre tudni, hogy mielőtt meglesz a koncepció, azonnal összevesznek rajta, addig pedig mindenik azon lesz, hogy a maga helyzetét javítsa a képviselőházban és az országban, szövetséges vetélytársainak rovására. Most meg a legitimisták és a bonapartisták szövetségének a köztársaság barátait a kormányelnök megbuktatására, ki nagyon is föltűnően hajtotta a vizet az orleanisták malmára, már pedig ezek a régi alliance tagjai előtt nemcsak a tavalyi frohsdorfi komédiái fiaskója miatt, hanem azért is leggyűlöletesebbek, mert ezen idő szerint a nemzetgyűlés legszámosabb fractióját képezik.

Mindezekből az látszik, hogy harminemű restauráció esélyei nemigen rosz kilátásokkal bírnak Franciaországban. Chambord gróf ügyének legtöbbet ártott ő maga neveléses Don Quixottheadjeivel s amit neki és pártbíveinek és a clerikálisoknak elrontaniok nem sikerült, azt elrontatta a carlisták leveretése Spanyolországban, ugy annyira, hogy a Roy, legalább, amint dolgok jelenben állnak, a legmeghaladottabb álláspontok közé tartozik. Az orleanistáknak Broglie bukása adta meg a kegyelem-döfést és alig hisszük, hogy a polgár-királyság eszméjének sok őszinte barátja is ne érezze némi titkos elégteltelt e család kudarcza fölött, mely eddig csak mértékellen kapzsúsága és arezáltan követelési által tudta magát

A „KÖZÉPPÁRT” TÁRCZÁJA.

Nemzeti színház.

(Brankovics György, Erkel Ferencz új operája. Először adatott május 20-dikán.)

A nemzeti színházra s a nemzeti zeneművészetre nézve mindig esemény, ha egy új eredeti dalmű először kerül színpadra, és kétszeresen üdvöndöztető esemény, ha a magyar opera megteremtője: Erkel Ferencz lép egy új művel a közönség elé.

De esemény volt a tegnapi esti előadás a zeneszerző művészi pályáján is, mert műve határozott fordulatpontot jelez eddigi irányában és a szokásos és hagyományos chablonról eltérve, azon czélok megközelítésére látszik törekedni, melyet a zenedráma eszméjének teremtője és első megtestesítője: Wagner Richard tűzött ki maga elé. Mennyire közelít meg foladatát? a dalmű első hallása után nem merjük megítélni, de mindenesetre köszönetet kell mondanunk a zeneköltőnek, hogy a nemesebb és magasabb iránt fölismerve elég bátorsága volt a csekélyebb siker esélyeivel szembeállni, és nem hallgathatjuk el csodálkozásunkat afölött, hogy előrehaladt kora daczára is bír még sokoldalú szellem azon rugékonysággal, melyet az eddigi működéssel való szakítás és egészen új eszmékörben, új formák közti mozgás megkíván.

A siker zájosa volt; óhajtottuk, hogy tartós is maradjon, de ez iránt igen alapos kétségeink vannak, ha csak a dalmű-összevonások és törlések által nem redukáltatik egy jó harmadrészzel. Általában a szöveg a lehető legszerencsétlenebb választások egyike. Az első három fölvonás nagy részében többet beszélnek politikáról, mint egyébről, pedig már szó, ami szó politikai vezércikkek nem legalkalmasabb tárgyul kinálkoznak dalműszöveghez. Tessék valakinek hangszínelni efféle phrasokat: „a béke nem volna üdvös és nem jogos. Nem üdvös, mert e hitetlenek csálni vagy menekülni akarnak; nem jogos, mert te a magyar király védenceze vagy; tartományod Magyarország kiegészítő része”. (I. föl. 4. jel.) Vagy: „Azt hiszem, hogy e kereszténység közös

nevezetessé tenni. Lulut is nagy csapás érte. A woolwichi akademiában cum honore megbukott, ez még magában véve nem nagy szerencsétlenség, de a Napoleonok utódja ez által nevétségessé lett és ez Franciaországban rosszabb akárminél.

A pártok sincsenek jobb helyzetben, mint a pretendensek. A bonapartisták 1871. óta nem voltak számosságban, mint most és a legitimisták annyira leolvadtak, hogy csak egy értékesíthetik magukat, ha akár az orleanistákhoz, akár a republikánusokhoz csapnak át. E két utóbbi párt számerőre nézve körülbelül ellensúlyozza egymást és határozott győzelemre csak akkor van kilátása, ha természetes és elkeresedett ellenségei, V. Henrik és Lulu pártja hozzá csatlakozik.

Tény lehet az, hogy a jelenlegi nemzetgyűlési pártokkal az országban maradó szervezetet adni nem lehet, mert homogén és egy czélra törekvő többséget alkotni merő lehetetlenség. A nemzetgyűlés nem képes megszervezni Franciaországot. Tehet még egyes, rövidebb, hosszabb ideig tartó és mindig a biztos meghiúsulás előmenő kísérleteket, de végleges eredményt elérni nem fog. Ha az erre irányított kísérletekben egy Thiers népszerűsége és államférfiúi bölcsesége, egy Broglie kiméletlen szívóssága, a royalista ármánykodók összes lelkiismeretlen furlangja hajótörést szenvedett, egy Buffet vagy Goulard népszerűsége és középszerű tehetsége bizonyára nem fog ezélt érni. Nem dönthet itt más, mint maga a nemzet. A corps législatif 1871-ki megalakulása óta soha se volt a nemzet akaratának hű kifejezése és ma kevésbé az, mint valaha volt.

Franciaország csak egy biztosíthatja magának azon jövőt, mely őt nemcsak nagyságánál, népességénél, gazdagságánál és műveltségénél, hanem a reája mért nagy szerencsétlenségeknél fogva is megilleti, ha egyszer mindenkorra leráván magáról azon alkalmatlan tényezőket, melyeknek nincs egyéb élezcéljuk, mint az oroszán vérén táplálkozni, a nemzet végre valahára kezébe veszi az új választások által sorsának saját souverain akaratára szerinti eldöntését.

Párisi levél.

— Május 16. —

A nemzetgyűlés 12-dikén minden zaj nélkül megnyílt, természetesen folyó ügyek rendezése lévén a napirenden a két első nap osztályok kisorsolásával, és az elnök, aelnök és jegyzők választásával, kik mindannyian újból meg lettek választva, lón elfoglalva; esütörtökön ünnepe lévén, minden ember péntekre várt nagy eseményeket, miután nyílt titok volt, hogy a napirend meghatározása körül élénk harc van készülőben.

Míg a szélsőjobb és többen a jobbpárt közül azt kívánják, hogy a községi törvényjavaslat tárgyalásuk előbb, a többi pártok a választási törvényjavaslat tárgyalása számára kívánják az elsőbbséget és így az elmélkedés mindig csak a körül forgott, mely párttal fog compromissálni Broglie belügyér, és ezen magába véve nagyon kicsinyes nézetkülönbség valódi téreza kérdéssé nőtte ki magát és könnyen érthető érdekeltéssé nézett minden ember a pénteki gyűlés elé, melyet az újból megválasztott elnök köszönő beszéde vala megnyitandó.

A karzatok sorai a kitűzött óra előtt tömve valának, a nagy számmal megjelent képviselők csak úgy hemzsegettek, egyszerre minden szem az elnöki szék felé irányult, melyet Buffet elfoglalt; mély esőnd uralkodik mindenütt, míg alig öt perczig tartó beköszönő beszédét tartja, melyet alig lehet egyébrek nevezni, mint egy rövid plagiumnak, annak, mit már négyeszer ugyanazon helyen elmondott, semmi új, semmi expose, egy rövid stylistikai munkánál egyéb semmi.

Nem kis megdöbbenéssel vegyített fájdalommal

ügye, melyért a magyarok és atyám harezoltak, szent kötelességévé teszik, ki nem békülni a törökkel, ezt saját érdekét is kívánja” stb. Akár csak az 1867 ki XII. törvényezikket, vagy a Japánnal kötött kereskedelmi szerződést szednék kottára. Wagner Richard komoly zenedramái az érzelmek és a mythosvilágban mozognak; kedélyállapotokat festenek, nem pedig politikai actiókat, ilyeneknek zenei tolmácsolásával még az ő rendkívüli, csodálatos geniausa se lenne képes sikerrel megküzdeni. Ennek igen természetes következménye volt az, hogy a dalműnek épen azon részei, melyeknek érzelmestéssel semmi közük, fásasztó, nyomasztó hatást gyakoroltak és nem egy helyen hátrányára szolgáltak azon részleteknek is, melyek amazoktól épen annyira különböznek, mint a költészet a csinálmánytól (Machwerk). Mind ez természetesen nem a zeneszerző hibája, hanem a szövegé, mert ott a hol nincs mit festeni hangokkal, a zenei kíséret csak fölösleges sallang, melynek nem lévén tere, jellemelni, néha önkéntelenül komikussá lesz a czél és az eszközök egymásközti aránytalansága miatt. Ilyen hatást tett legálább reánk a II. fölvonás 4. jelenetében azon mozzanat, midőn István e szavait: „ime atyám én ifjú vagyok, különben sem sokat használhatok neked” két szál hegedű pizzicatoval erőlködik jellemelni. De mint említők ezek mellékes apróságok, melyeket ügyes és a dalmű sikerének mindenesetre csak előnyül szolgálható összevonásokkal mellőzni lehet.

Mint legfigyelemreméltóbb részletek különösen kiemelendők az első fölvonásban Mera elbeszélése, a karének, mely az 5-dik jelenetben Székely bucsuszavai közé vegyül és a finale. A második fölvonásban Mera magán-dala „Mióta láttam őt”, Murát és Mera kettőse, (melynél mellesleg mondva, Ellinger torkának és tüdejének tartos egészséget kívánunk), Brankovics és fiai hármásának befejezése, az esküjelenet jellemző keleti zenéjével; végre a quintet és nagy finále mesteri strukturájával és genialis kivitelével, mely véleményünk szerint határozottan az egész dalmű fönypontját képezi.

A harmadik fölvonásban egyes apró, megragadó momentumok emelkednek ki azon szívszaggató jeleneteknél, midőn a vak fiukat atyjuk elé hozzák; különösen István jelenetében, mintha némely reminiscenciák érintették volna fölünket Hunyadyból és Bánkbanból, ami

hallottam a karzatokon azon körülményt fölemlíteni, hogy az elnök a szünidő alatt meghalt négy képviselőtől még egy szóval sem emlékezett meg. — Vajjon, gondolám magamban, ezen feledékenység nem cred-e onnan, mivel az elhunytak között két öngyilkos is van? Igazán annyira menne-e ezen fölvilágosodott országban a vallásos türelmetlenség, hogy nem szabad megemlékezni és sajnálatát kifejezni egy ily kétszeresen szerencsétlen ember fölől? Pedig Beulé tudós is volt a szó legszorosabb értelmében, régi miniszter, közkedveltségű képviselő, a francia akademiának egyik díszce. Családi élete egyike a legrendesebbeknek vala, mostani özvegye Franciaországnak gazdag birtokosnőinek egyike, leánykorában az érdekes-arcu tudósok kiállított arcképeibe beleszeretvén, mindent elkövetett, hogy nőül vegye. Azóta ezen házasság mintakép gyanánt szolgálhatott volna az országban, két szorgalmas és igyekező fiu volt a szülőknek öröme és boldogsága.

Hatalom, tudomány, gazdagság, boldog házi élet, apai öröm, közbecsülés, szeretet, látszólag a bőség szaruját, a szerencse mind ez emberre öntötte, és egy szép reggel halva találják ágyában, szíve keresztül szurva egy tör által, mert mint iró rettenetes fájdalommal, melyeket szívbjaja okozott, nem vala képes többé eltűrni.

Mekkora fájdalom lehetett, mely kényteté annyi boldogságról lemondani! És egy ilyen ember számára azon corporatióban, melynek tagja, és pedig díszes tagja vala, nincs egy árva szócska, nem szabad róla megemlékezni, mert nem halt meg természetes uton. — Remélem, hogyha ez volt az elnök indoka, mely elfelejtette vele egy szent kötelességnek eleget tenni, nem fog sem itt, sem pedig hazánkban sok pártolóra találni. — Pedig még ma sem találók egyetlen újságot sem, mely az elnök ezen hibáját megróná. — Ez nem politikai kérdés, ez az egész emberiséget egyaránt érdeklő kérdés, mivel legyen megmagyarázva, hogy több helyet szenteltem neki, és egy functionarius hibája fölött pálczát török idegen lételemre, mit eddig soha sem tettem, a dolgokat mindig objective itélvén csak meg.

Midőn az elnök beszédét, melyről különben egy lap azt állítja, hogy a szokottnál még több erőly mutatkozott volna, melyet, mint mondtam, föláltalni nem valék képes, azzal végzé, hogy a gyárakban alkalmazott gyermekeknek munkaidéjét szabályzó törvényjavaslat harmadszori fölolvása van napirenden minden szomorúsággal, az elnök beszéde, illetőleg feledékenysége fölött elmult és az általános kacajba részvenni nem tartám szégyennek. De még sem merem azon igenis elcsépett deák közmondást fölhasználni, mely „Parturium” szóval kezdődik, daczára annak, hogy alig lehetne azt jobban és találóbban alkalmazni.

De ime, ugy látszik, esalódtunk a karzaton, mert Broglie belügyér alakját látjuk a szöszéken nagy papircsomaggal kezében, „halljuk és esend” volt a két szó, mit minden oldalról lehetett hallani, és a belügyér, a ház és karzat nagy figyelmé között a fölső ház, vagy, mint most nevezik, a nagy tanács (grand Conseil) alkotásáról szóló törvényjavaslatot teszi a ház asztalára. „Lisez lisez” hangzott minden oldalról és több, mint két óráig tartó exposé kíséretében a tanács aelnöke fölolvassa a javaslatot, mely természetesen a harminczas bizottsághoz utasítatik, hogy néhány hét, vagy hó múlva tanácskozása alá jöjjön a plenumba. — Eme bizonyosan nagy horderejű törvényjavaslatot közölni nem tartom föladatommak, mivel az ügyis levelemmel együtt fog Pestre érkezni, ha a szármaló híreknél hitelt lehet adni, sok változások ment az keresztül már is és a harminczas bizottság rostáján még sok odatartozó dolog ki fog esni. A magyar közönség mindenesetre figyelemmel fogja olvasni ezen ami lapjaink által bizonyosan közlésre méltott törvényjavasla-

azonban épen nem válik a hatás kúrára. A harmadik fölvonás finaleje igen eredeti conceptió és hatása talán nagyobb, de zenei értéke határozottan csekélyebb a második föl. befejezésénél. A negyedik fölvonás magán-dalban is némi visszaemlékezéseket véltünk fölföldözni, s általában az egész első jelenetben nem tartjuk sikerültnek. Ezt azonban csakhamar feledtetni vélünk a háremhölgyek kara, andalító rythmusával, jellemző modulatioival és figyelemreméltó hangszereléssel; végre Murát és Mera ép oly költői, mint szenvedélyes kettőse. Az elősorolt részletek kiváló helyet biztosítanak az új dalműnek szerény zeneirodalomunkban és maradó érdemlett sikert, kellő rövidítések elmaradhatlan föltétele mellett.

Az előadás eléggé összevágó volt. Látszott, hogy a szereplők teljes odaadással élték magukat szerepeikbe. O d r y mind énekében, mind drámai ábrázolásában megfelelt a várakozásnak, kár, de egyszersem nem esoda, hogy hangja a harmadik fölvonás végjelenetében már gyöngyölni kezdett. Tannerné, ki a multkor Elsa szerepében várakozásunkat fölülmulta, ma határozottan nem elégitett ki. Hangja éles és merev volt, és hidegen hagytott, ép ugy mint játéka. Ellinger Jozefa, Pauly, Tallián, Köszeghy kisebb szerepek föladatát teljesen betöltötték. Ellinger kissé sürin bámultatta hangjának erejét és terjedelmét, gyakran a jó izlés rovására. Szabó urnak is az első fölvonásban jóval több mérsékletet szeretnénk ajánlani.

A kiállítás igen szép volt. Nemcsak Lehmann, de Pantoffel, Zimmermann, Vorzimmer és a színpadon megnevezett többi urak is derekasn helyt álltak, hanem azt az izléstelen festett diadalszekeret, melyen Hunyady László nem egészen ideális alakját befuravozták, jó lenne eszentul jó izlés érdekében mellőzni. Különösen ki kell emelnünk az utolsó díszletet, mely a szultán sátorát ábrázolja, és melynél szébbet aligha látott a közönség nemzeti színpadunkon.

A rendezés és a mise en scène — előbbi észrevételeinket leszámítva — egészen kifogástalan, ezt igen szívesen elismerjük Molnár urral szemben, mivel különben lapunk a drámai rendezés föladatait illető nézetekben nagyon ritkán szerencsés egyetérthetni.

tot, mivel olyan közlés az, melylyel maholnap mi is behatárban kell, hogy foglalkozzunk.

Midőn néhány hónappal ez előtt a törvényjavaslat első stadiumában volt annak elkészítője, mint még jól emlékszem, nem tartotta magát oly erősnek egy egyenes és konkrét indítvánnyal föllépni, hanem arra szorított: a felsőház szükségét egyáltalában hangsúlyozni a senatusok és felsőházak, úgy a régi, mint a modern világban létező és létező szervezetét ismertetni, és munkáját azzal végezni, hogy 7, vagy 8 kérdésben azon elvek meghatározását tűzte ki, melyek szerint az új felsőház alkotásánál el kellene járni. A régi római senatusok, Amerikának Senatusa, a Franciaországban létező minden ily fajtájú kamara és összes Európának felső házi szervezetei hangya szorgalommal voltak összeállítva, és hiányzott abból csak ország, még pedig Magyarország, pedig abból is lehetett volna tanulni, ha nem egyebet, azt, hogy nem kell alkotni felsőházat. — Hanem vice versa a proponáltfrancia nagy tanács megint nekem nem kellene Magyarországon. — Legnehezebb is mindig azon kérdés, melynek sikeres megoldásától függ egyáltalában a felsőház haszna, hogy ez legyen erős, mérsékelt, de aztán némileg népszerű is.

Míg levelemet írom a „litis questio“, hogy községi, vagy választási törvény legyen az első, még nincs eldőlvé, és mivel, mint mondtam, az nagy kérdéssé nőtte ki magát a miniszterium sorsa és a pártok további magatartása is még titok előttem. Barcsay.

Utóirat: Páris, május 16-án este. Mai levelem végén említett szavazás a két törvényjavaslat elsőbbsége tárgyában a miniszterium által proponált választási törvény napirendre való kitűzése megbukásával végződött; szavazott 698 képviselő abszolút majoritással; 350 a miniszterium mellett 317, ellene 318, és így a miniszterium nagy kisebbségben maradt.

Brun szavazás előtt hangsúlyozza, hogy a szavazás nem involválván semmi elvi kérdést, nem lehet azt bizalmi kérdésnek nevezni; — mit Broglie ugyan megköszön, de figyelmezteti a házat a kérdés nagy horderejére. — Szavazás után Rempon jobboldali kifejezi pártja nevében, hogy a miniszterium ellen, nem pedig az elnök ellen történt a szavazás. — Jövő gyűlés hétfőn, a napirend fölötti további vita kedden. — Duval, mint mondják, a nemzetgyűlés fölösletét és néphezvaló applallást a jövő kormányforma iránt fogja indítványozni. B.

Törvényjavaslat

az 1848. V. és az erdélyi 1848. törvényezikkel módosításáról és kiegészítéséről.

(Folytatás.)

14. §. Ezen központi választmány tagjait a törvényhatóság vagy város közgyűlése szavazatlapok által viszonylagos szótöbbséggel 3 évre választja.

Az elhalt, vagy kilépett tagok helyébe, a hátralévő idő tartamára a legközelebbi rendes közgyűlésen új tagok választandók.

A törvényhatóság és város első tisztviselője köteles a választást oly időre tűzni napirendre, hogy a 3 év letevével az újonnan megválasztott központi választmány működését azonnal megkezdhesse.

15. §. A központi választmány belső ügykezelési nyelve az állam hivatalos nyelve.

16. §. A központi választmány ülésére az elnök a tagokat külön meghívók által hívja meg. Ervényes határozathozatalra az elnökön és jegyzőn fölül ott, hol a választmány 12 tagból áll, 3 tag, másutt 5 tag jelenléte szükséges.

Egyenlő számú szavazat eseténél az elnök szavazata dönt.

17. §. Ezen választmány a belügyminiszterrel, bíróságokkal, hatóságokkal, testületekkel és egyesekkel közvetlenül érintkezik.

A választmány határozatai, a mennyiben a választási jogosságra vonatkoznak, a 35. §. értelmében fölvizsgálat végett a királyi curia legfőbb ítélőszéki osztályához terjesztetnek föl, minden más esetben a belügyminiszterhez fölbevezetők.

18. §. Az 1848. V. törvényzikk 12. §. akként módosítatik, hogy a központi választmány annyiszor tart ülést, a hányszor azt a jelen törvényben előírt működésének állandósága szükségessé teszi.

III. fejezet.

A választók névjegyzéke.

19. §. A választók névjegyzéke hivatalból állítottik össze és évenként hivatalból igazítottik ki.

20. §. Az 1848. V. törvényzikk 12—13 §§-ai akként módosítatnak, hogy a választók összeírásával megbízott küldöttség elnöke köteles a központi választmány által kitűzendő határidőn belül meghatározni a napot, melyen a kerület minden nagy községében és minden községjegy székelyén az összeírás eszközölésére meg fog jelenni.

Ezen határnapok a községi előjáróság útján az összeírás megelőzőleg legalább egy héttel a szokásos módon minden községben kihirdetendők.

A kitűzött határnapok a küldöttség által pontosan megtartandók, és közbejött elháríthatlan akadály esetén új határnapok tűzendők ki, melyek hasonlóképp legalább egy héttel előbb kihirdetendők.

21. §. A községi előjárók az összeírásnál jelen lenni a küldöttségnek az általa kívánt adatokat kiszolgáltatni kötelesek.

22. §. Az 1848. V. törvényzikk 14. §-sa akként módosítatik, hogy mindazok, kik ezen törvény első fejezetében körülírt választói jogosultsággal bírnak a választók névjegyzékébe fölveendők, tekintet nélkül arra, vajjon személyesen jelentkeztek-e, vagy nem.

23. §. Ezen törvény 1. §-sa értelmében a régi jog alapján csupán azok veendőek föl a névjegyzékbe, kik más alapon választói jogosultsággal nem bírnak.

24. §. Minden választó csak egy és pedig azon kerület névjegyzékébe vétethetik föl, melyben az összeírás-

kor rendes lakása van és adót fizet, ha ez iránt kétség támad, az érdekelt maga jelölheti meg a kerületet, melynek névjegyzékébe fölkiáltást vétetni.

25. §. A névjegyzék évenkénti igazításánál ugyanazon eljárás alkalmazandó, mely az első összeírásakor követetett.

A kiigazításnál mindazok, kik választói jogosultságukat időközben elvesztették, a névjegyzékéből kihagyandók, ellenben azok, kik választójogot ez idő alatt nyertek, a névjegyzékbe fölveendők.

A névjegyzék kiigazítására szükséges táblás kimutatásokat a belügyminiszter küldi meg a központi választmányoknak.

26. §. A névjegyzék évenkénti kiigazítására szükséges intézkedéseket a központi választmány minden év július havában köteles megtenni; az e célra készített kimutatások pedig az összeíró küldöttségek által legkésőbb augusztus 31-ig terjesztendők be a központi választmányhoz.

(Folytatás következik.)

Különfélék.

Budapest, május 21.

(Kinevezések.) Az igazságügyminiszter Nagy Sándor ügyvédi irnokot a keszthelyi kir. járásbírói mellé bírósági végrehajtóvá, Marzós Pál kis-szebeni adóhivatali kerületi adóvégrehajtót a rozsnyói kir. járásbírói mellé bírósági végrehajtóvá, Oenderk Sándor kolozsvári járásbírói díjokot ugyanazon járásbíróihoz irnokká, a pestvidéki kir. törvényszékhez telekkönyvi irnokká Csillag István ottani tszéki díjokot, a pénzügyminiszter a Nagy-Szebenben föllított államszámviteli vizsgálo bizottság elnökévé Tuzkóvi István pénzügyi tanácsost nevezte ki.

— **Jézus Krisztus mint dráma hőse.** Olaszországban közelebb bizonyos Govan nevű író Jézusról drámai költeményt írt, melyben mint főalak Jézus szerepel. — E mű természetesen nem színpadra való, mert — eltekintve a vallási kérdéstől — Jézus alakja egyáltalán nem alkalmas arra, hogy tragédia hőisévé legyen; hogy miért, ezt természetesen nem kell fejtegetnünk. E művet, — mint az „Álföld“ írja, — Nagy Sándor, törvényszéki elnök magyar nyelvre fordította, s az aradi társas körökben esetleg fölolvassa.

— **Népesedési mozgalom.** A fővárosban ápril hóban élve született 1294 gyermek, elhalt ugyanezen időben 1332 egyén, a halálozások többlete tehát 38-at tesz. Az év eddig lefolyt 17 hetére összesen 4178 születés esik, halálozás pedig 4423, s így ezen időszak alatt a születések 55 esettel mulják fölül a halálozásokat. — A törvénytelen gyermekek száma, e hóban az összes születések 2/9.5 százalékát teszi. Nemre nézve a fészülések 14 esettel mulják fölül a leány születéseket. — A halottak száma (ápril 1-től 30-áig 1126, a születések tekintetében fölvev 5 hét alatt pedig) 1332 volt, mi egész évre számítva és Budapest lakosságát 300 ezerre téve 462/1000-nyi halandóságnak felel meg. E szerint a múlt hónapban konstans nagymérvű halandóság e hóban némileg apadt ugyan, azonban jelenleg is igen magas fokán áll. Rómában (szintén 10,000 lakos után egy évre számítva) ápril havában 393, Berlinben 278, Párisban 244, Londonban 230 egyén halt el. — A halálokok közt legsűrűbben fordult elő e hó öt hetében is, a tüdőgyulladás, és a tüdő- és mellhártya-lab, melyeknek az elhaltak csaknem harmad része esett áldozatul. A himlő 80, a vörheny 13 esetben volt halálos kimenetelű, miből kitünik, hogy míg a himlő az év eddig lefolyt 4 hónapjában egyenlően erősen lép föl, addig a vörheny január hótól mostanig folytonosan csökkent. Typhusban 31 ember halt el. A halottak közt volt 362 első korúve előtt elhalt gyermek. — Esketés az egész hóban 184 fordult elő, s így 131 esettel több mint március hóban. Az esketett párok közt volt 38 vegyes állású. Utólagos házasság által törvényesített 5 fiú, 5 leány.

— **Egy gyilkosság körülményei.** Közelebb említettük, hogy Bernád Gyula gy. emeleti birtokos, vejét, Pécsi Imrét agyonlőtte. Ezen eseményre vonatkozólag a „Magy. Polg.“ a következő részleteket teszi közzé: Pécsi Imre postamester több évvel ezelőtt nőül vette Bernád Gyula leányát, de annyira rosszul bánt nejével, hogy az végre a legnagyobb lelkiismeretfeszítés dacára sem volt képes tovább tűrni férjének brutálitását s egy napon négy gyermekével szekérre ült és Disznajóráz hazautazott szüleihez Gy. Remetére. Itt meg is indította férje: Pécsi Imre ellen a válpórt. A tanuvallomások világosan kiderítették Pécsinek neje iránt táplált alacsony gyanuja teljes alaptalanságát s borzasztó világot vetnek a szerencsétlen nő családi életére. — Pécsit azonban ugy látszik nem elégítte ki az évekig folytatott kínzás s márcz. 29-én, (mint tudósítónk írja) gyilkossági szándékkal, Gy. Remetére utazott. Itt Bernád Gyulanál, fedelve sok keserűséget és bánatot, melyet a garázda ember a köztisztletben álló családnak okozott, szívesen és barátságosan fogadták. Virágvasárnapján délelen, miután Pécsi Imre még délelőtt a plébános előtt kinyilatkozatá, hogy most nejével katonásan és röviden fog elbánni, az ebédnél föl-szólitotta a szegény asszonyt, hogy térjen vissza hozzá. Ez persze nem egyezett bele, mire Pécsi káromkodásokban tört ki, dühösen revolvert rántott s nejére sűtő, de a fegyver csütörtököt mondott. Bernád Gyula, látva a veszélyt, melyben nemcsak leánya, hanem az egész család forog, fölugrott és Pécsire veté magát, ki rálőtt apósára is, ekkor a revolver esült, de a golyó a falba furdott. Bernád családja miatti aggodalmában majdnem eszméletlenül, kitekerte a revolvert vejenek kezéből s a következő pillanatban Pécsi saját fegyverének golyójától találva hol-tan rogyott a földre. — Bernád rögtön önként jelentkezett a gy.-sz-t. m. k. törvényszéknél, mely a legszigorubb vizsgálat után a f. hó 8-án tartott végtárgyaláson Bernád Gyulát ártatlannak nyilvánítá és szabad lábra helyezé, mely ítélet általános örömmel fogadtatott.

— **Szerencsétlenség.** Fiuméből írják a „P. Napló“-nak, hogy Martinschizában, a fiúmei nagy-kikötő építési társulat kobányájában, mult vasárnap egy körülbelül 200 mázsa lőporral töltött akna fölbontásánál a nézők majdnem pörül jártak. Az akna ugyanis a helyett, hogy — mint az eddig a többi robbantásoknál történt — rendszeresen leoldotta volna a kiszámított hegyoldalt, egy földdel

tömött rése akadt, melyen át aztán teljes erővel röpült a kőzapor a nézősereg egy része felé, darabokra szaggatván egy 13 éves fiút és majdnem egészen eltemetve annak nővérét. A két áldozathoz legközelebbiek állók látván a veszélyt, rögtön földre borultak s csak így menekültek meg a hasonló sorstól. Mondják, hogy a légnymomás ez alkalommal oly erős volt, hogy több nő elájult.

— **Rövid hírek.** Egy fiatal ember tegnap este fedetlen fölvel és elég pongyolán ültözve berkocsiba ült és megparancsolá a kocsinak, vinné el a királyi várhoz. A királyi lak elé érven, megszólitott egy várszandárt és megparancsolá neki, hogy vezesse föl a királyhoz, mert ő fölsége meghívta. Beszédéből csakhamar fölsímeték elmezavart állapotát, visszauttették a kocsiba és átszállították a Rókus kórházba orvosi megfigyelés végett. — Az „ördög árká“-nál folyó munkálatok tegnap reggel egy szikladarab szétrobbantását tevék szükségessé; ez alkalommal egy arra menő paranzst lovai az erős robbanástól megbokrosodtak és eliramodtak. A majorutca közelében a paraszt kocsijáról leesett és egy kavicsdombon annyira megsérült, hogy kórházba kellett szállítani. — A margit-szigeti hidon fölül a dunaszabályozási társulatnak egy kotróhája horgonyt akarván vetni, a horgony láncza elszakadt, és a hajó az erős ár által a hid második ívének álványai közé sodortatott, hol a czölöpök és az állványban kárt okozott. — A Csepel-sziget csucsánál egy nagy, erős természetű ismeretlen férfi hullák fogtak ki a Dunából. A hulla már erős rothadásban van. — Szloboda Imre, a tabáni hegy-utczában lakó cipész két-ségbeesvén a fölött, hogy szeretője gyurkovics Katalin, pénzével megszökött, torkát borotvával elvágta, azonban még élve kórházba s szállítottatott. — Zamboni Vilmos, a fiúmei rév-hivatal kapitánya, egy terjedelmes emlékiratot nyújtott be a keresk. miniszteriumhoz, a tengeri haltenyésztésnek mikénti emelésére nézve. Ugyan-csak Zamboni Vilmos, a magyar kormány által segélyeztetve, Buccariában egy ráktenyészdet és Martinschizában egy osztriga-tenyészdet állított föl. — Az uszály ellen Budapesten is megindította a harcot néhány iskolás fiú. Hétfőn ugyanis több diák azzal mulatot a váci-utczán, hogy a sétáló nők uszályait taposta le, míg néhány udvarias férfiú közbelépett s a vitézeket megszalasztotta. — Petrarca halálának ötszázados évfordulóját július 18 dikán nagy ünneppélyességgel ülik meg Paduában. Ugyanekkor kirándulás lesz Paduába, hol Petrarca lakása fog megtekinteni. — Sebián János és gyermekei Julia, Károly, János, Rudolf és Mária vezetékneveket „Bokor“-ra változtatták.

Nemzeti színház. Péntek, május 22. „Macbeth.“ Tragédia 4 fől.

Táviratok.

Bécs, május 21. Párisból távirják a „N. fr. Pr.“-nek: Mac Mahon tegnap Thierssel tanácskozott a helyzet fölött; ez azt tanácslá, hogy Decazes bizassék meg, és estig megalakíthatni reméli a miniszteriumot anélkül hogy magának tárczát kelljen vállalnia. Audiffret-Pasquier kijelenté Mac Mahonnak a jobbközép nevében, hogy e párt minden miniszteriumot meg fog támadni, mely bonapartista elemeket tartalmaz.

Berlin, május 20. A „Prov. Corr.“ szerint a császárné a császárral e hó végén két hetet Babelsbergben fog tölteni. — Az országgyűlés pénteken a két ház együttes ülésében Caphausen alelnök által be fog rekesztetni.

Páris, május 21. Az új cabinet még nincs megalakulva. Belcastel egy levélben megezőfolja azt, mintha Mac Mahon kijelentette volna szándokát, a monarchia helyreállítását indítványozni.

Versailles, május 20. A nemzetgyűlés elfogadta a törvényjavaslatot a hadseregi istentisztelet szervezése iránt. Saone-Loire megye képviselői követelik az ott fönlálló ostromállapot megszüntetését.

London, május 10. Tegnap a czár tiszteletére a Buckingham-palotában fényes bál volt.

Közgazdaság.

Budapest, május 21.

Az első erdélyi vasúttársaság gr. Chotek Ottó elnökle a-tt ma tartotta közgyűlését. A föllovasott jelentés szerint az összes bevételek 1.940,551 frot tettek; az összes kiadások pedig 1.676,590 frot 97 kr-ra rugván; a tiszta jövedelem pályá mértföldenként 4292 frot 15 kr. Az állam fizet kamatbiztosítók czimén 1.615,663 frot 23 krt. Az üzleti jelentés tudomásul vétetett.

A Tisza áradása. Szegebről május 20-áról jelenti a „Sz. G.“: A Tisza áradása, mely f. hó 19-én már 19 láb 6 hüvelyket ért el 0 fölött, nem csekély aggodalmat gerjesztett nemcsak a lakosság azon részében, mely a Tisza mentén alacsonyabban fekvő rétföldeket bír, melyek a fakadó s illetőleg már átszivárgó vizektől máris sokat szenvedtek, — hanem a város ijvedelmét illetőleg is aggályra szolgáltatott okot, annál inkább, mert Tisza felső, valamint a Maros vidékéről érkezett hírek nem igen megnyugtatók voltak. Nálunk a Tisza állása tegnap óta nem igen változott.

A budapesti gabna- és értéktözsde. Május 21. Gabnában csekély üzlet fejlődött. A tözde lanyha bécsi jelentések dacára szilárd volt és élénk. Eladtattak: magyar díjorsjegyek 74.50, vasuti kölcsön 94, magyar hitel 147.75 — 147.50, földhitel 57, anglo 32, municipális 25, takarékos és hitel 45.75—45.50, pesti építő bank 15, molnárak és sütők 244, budapesti gőzmalom 695, Pannonia malom 410, franco 58—59 frtjával fizetett. Valuták változatlanok, 20 frankos arany 8.95, császári arany 5.35, tallér 1.66 1/4, ezüst 106.

Felelős szerkesztő: Huszár Imre.
Segéd szerkesztő: Dr. Kakujay Gyula.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1874. május 21.

Gabona-árak.		Vámmázsnáknál		Részvények.		Adva		Tartva		Magy. vasuti köles.		Adva	Tartva
Hang.	szilárdabb	font	forint	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva		
Buza, bányási ó v. uj		83	7.55 - 7.70	315	Első magy. ált. biztosító-társaság	850	860	500	Első magyar serfőzde	410	415	93.90	94.30
" " " "		85	7.80 - 7.85	200	Haza			200	Sertészizáló	158	160	130	130.50
tiszav.		87	7.80 - 7.90	300	Pannonia	315	320	200	Athenaeum	245	246	94	96
" " " "		88	8.05 - 8.15	100	Pesti bizt.	48	49	500	Pesti könyvnyomda	500	510	224.50	225
pestm.		87	7.75 - 7.85	200	Hunnia	63	65	200	Egyesült magyar gőzhajó-társ.			860	870
" " " "		85	8. - 8.19	300	Unio	175	178	500	Ganzféle vasöntőde	285	290	34	34.50
fehért.		83	7.85 - 7.95	200	Pesti közuti vaspálya	278	274	200	Gschwindt-féle szeszgyár	208	210	979	981
" " " "		87	8. - 8.19	200	Budai	98	100	200	Börgyár	60	65	542	543
bácskai		83	7.85 - 7.95	200	Budai hegyipálya	59	60	200	Gyapjamosoda	100	102	202	202.50
" " " "		85	8.10 - 8.20	85	Municipális hitelintézet	24.75	25	100	Salgó-tarjáni kőszénbánya	92	94	2090	2095
" " " "		87	8. - 8.19	100	Angol-magyar bank	32	32.50	200	Schlick-féle vasöntőde	158	160	201	211.50
" " " "		87	8. - 8.19	160	Magyar általános hitelbank	147.50	147.75	200	Sóskuti kőbánya	100	110	415	418
" " " "		83	7.85 - 7.95	200	Franco-magyar bank	58.75	59	500	Első magyar szeszfinomító	150	155	320	321
" " " "		85	8.10 - 8.20	100	Magyar általános földhitel-társ.	57	57.25	200	Alagut	77	79	139.50	140
" " " "		85	8.10 - 8.20	70	Pesti egyleti bank							213.75	214.25
" " " "		85	8.10 - 8.20	50	Takarék- és hiteligylet	45.25	45.50						135
" " " "		85	8.10 - 8.20	50	Buda-ó-budai népbank	30.50	31						95
" " " "		85	8.10 - 8.20	100	Iparbank	46	46.50						95.50
" " " "		85	8.10 - 8.20	200	Budai kereskedelmi és iparbank	180	185						83.50
" " " "		85	8.10 - 8.20	500	Pesti kereskedelmi bank	740	745						84
" " " "		85	8.10 - 8.20	200	Pesti iparbank	380	385						90.65
" " " "		85	8.10 - 8.20	100	Budapesti kézművesbank	56.50	57.50						90.80
" " " "		85	8.10 - 8.20	50	Hivatalnok hiteligylete I. em.	42	43.50						82.75
" " " "		85	8.10 - 8.20	80	Kisbirtokos hiteligylete								94.50
" " " "		85	8.10 - 8.20	100	Országos közp. takarékp. 5%	72.50	73.50						82.50
" " " "		85	8.10 - 8.20	100	Pesti hazai	2240	2250						81
" " " "		85	8.10 - 8.20	100	Budapesti fővárosi	153	154						81.25
" " " "		85	8.10 - 8.20	100	Kőbányai takarékpénztár	51	52						138
" " " "		85	8.10 - 8.20	100	Külvárosi tanácsközpénztár	37	38						131.50
" " " "		85	8.10 - 8.20	40	Szentendrei takarékpénztár	37	38						109.25
" " " "		85	8.10 - 8.20	60	Ujpesti takarékpénztár	40	41						109.50
" " " "		85	8.10 - 8.20	500	Árpádmalom	38	40						64
" " " "		85	8.10 - 8.20	500	Blumféle	35	37						
" " " "		85	8.10 - 8.20	500	Concordia	270	275						
" " " "		85	8.10 - 8.20	200	Erzsébet	110	112						
" " " "		85	8.10 - 8.20	160	Luiza	129	131						
" " " "		85	8.10 - 8.20	200	Molnár és sütők	244	245						
" " " "		85	8.10 - 8.20	500	Hengermalom	780	790						
" " " "		85	8.10 - 8.20	300	Victoria	100	105						
" " " "		85	8.10 - 8.20	100	Első budapesti	690	700						
" " " "		85	8.10 - 8.20	100	Budai gyárudvar	14	15						
" " " "		85	8.10 - 8.20	1000	Pannonia	410	415						

HIRDETÉSEK.

Tavaszi idénycikkek.

TAVASZI IDÉNY-CZIKKEK.

Tavaszi legyezők. legújabb nemű, papír-, vászon- és selyemből, kiállításuknak megfelelőleg 12 krtól 7 frt 50 krig. **Florentini szalmakalapok** utcai legyezők, igen kedvelt újdonság 4 db 1 frt. **Eredeti chinai szalmakalapok** 40 kr. **Pálmalevelű-legyezők** 30 kr. **Most annyira divatos óriás legyezők** 1 frt 75 krtól 25 frtig. **Tavaszi faernyőcskék.** - Kis tavaszi selyem napernyők, legújabb divat szerint pamut- és selyem-szövetből bevont, kiállításuk nagyságukhoz aránylag. **Esernyők,** pamutkélmé 1 frt 1.50, 2.50; alpaca-szövet frt 3.75, 4.50; taféta és selyem frt 5.00-20 frtig, 11-12 bordások frt 7.50-10 frtig. **Vízmentes ruganyesernyő** frt 6.50. **Sétabotok** 40-80 krig, elegánsabb neműek 1-5 frtig, természetes fabotok frt 2.50-10.50. **Törés (titelles) botok** 2.40-12 frtig.

Vízmentes rugany esőöltönyök.

Yéröltöny, fekete, ujjakkal és fejjel, nagyságos és minőséghez képest frt 20-20, drappszínű frt 17-30. Kocsis és levágó köpeny ujjakkal és fejjel frt 12-25, drappszínű frt 21-35. Elegáns double szövet utcai palotok frt 24-35. Gyermekbátók fűk számára fejjel frt 7.50-12. Szabályszerű honvédtiszt-köpenyek. **Kocsis rugany-plaid,** lábtakaró gyantát is használható újdonság, mely eső időben tökéletesen védi az embert a megáras ellen, darabja 23 frt.

Rugany labdák és ballonok

minden nagyságban, szürkek 10 krtól 1 frt 20 krig, színesek 15 krtól 3 frtig.

Lovagló-szerek.

Ang. dísnóbőrnyergok urak számára 15 frttől kezdve. **Hölgy- és fiúnyergok.** Angol kantárok egyszerekek frt 2.65, 3.30, kettősek 4-10 frtig. **Kengyelvas-szíjak** frt 2.50-3.50. **Nyerog- és kőtel-terhelők** frt 2.40-3.50. **Nyerogtakarók** (szasztók) 3-6 frtig. **Kengyelvasok, nyerges- és kocsító-szíjak, lovagló sarkantyúk és ostorok** minden nemű.

D. FEVRE

francia Sodavizkészítő-gépeinek gyári raktára.

Ezen gépek, amint azt számtalan hősnek jutott elismerés levelek által bizonyíthatjuk, legalkalmasabbak arra, hogy velük neki saját maga készíthesse ezen époló kelleme, mint az egészségnél előnyös passzólát.

Árai: frt 8.- 10.- 12.- 14.50 17.- aranyja. Használati utasítással, valamint a szükséges porokkal szolgálunk.

Utazó-szerek.

Kézi és nagyobb bőröndök, minden nagyságú fa-utilládák és kosarak, úras és berendezett uttaszkák, telettek és neccsárok, s minden egyéb szükségletekről külön rajssal ellátott árjegyzékkel szolgálunk. **Plaid-szíjak** gyermek részére 40-70 kr, nagyok 80 kr, frt 1.30, vállba függőszethető frt 1.50-1.80. **Női kényesítők,** 9 forinttól 30 forintig. **Virág-asztalkák** 3.50-9 frtig. **Minden nagyságúak,** 1-15 frtig. **Kerti gyertyatartók** **Hadárkalkiták** **gyertyáknak** 1 frt. **Petroleumnak** 1.70. **Szára függőszethető** és asztalkakon.

dús választékát ajánlják

KERTÉSZ és EISERT Pesten, Dorottya-utca 2. szám,

a „magyar király” című szállodával szemközt. Irásbeli megbízások gyorsan és figyelemmel eszközöltetnek.

Tavaszi idénycikkek.

Az emberek százezrei

hajnövesztőszernek.

Nincs már jobb valami

a haj növesztésnek előmozdítására és

fenntartására és

mint a világ minden részében oly ismeretes a híressé lett, az orvosi kar által megvizsgált, a legényesebb és legcsodálatosabb sikerrel koronázott, és ő csász. és kir. apostoli Felsége I. sz. Ferencz csász. kir. kizár. szabadalommal kitüntetett

József, Magyarország és Csehország királya s ausztriai csász. stb. által 1865. évi november hó 18-án 15,810-1892 ik szám alatt az összes ausztriai birodalomra s az összes magyar koronazott országokra nézve

RESEDA-göndörítő-hajkenőcs,

melynek szabályszerű használatánál a fejtető legkopaszabb helyei is teljhajjattá válnak, a szürke s vörös hajzat sötét színűvé válik, csodálatos módon erősíti a hajszálakat, mindennemű korpaképzést pár nap alatt tökéletesen eltávolít, a haj kihullását rövid idő alatt tökéletesen és mindenkorra megátalja, s a hajnak természetes fényt ad, és **hullámszertvé képezi, és a legkésőbb korrig megőrzi az őszüléstől.**

Rendkívül kellemes illata és pompás kiállítása által azonkívül még fődíszet is képezi a legfinomabb pipere-asztalnak is. Egy tégely ára használati utasítással (hét nyelven) 1 frt 50 kr, postán küldve 1 frt 60 kr.

Ismételadók jelentékeny elengedésben részesülnek. Gyár és főközponti szállítási raktár nagyban és kicsiben

POLT KÁROLY

illatszerész és több cs. k. szabadalom tulajdonosánál

Bécsben, Josefstadt, Plaristengasse 14. saját házában, a Lerchensfelderstrasse mellett,

a hova minden írásbeli megrendelés intézendő, melyek a pénz előleges beklndése vagy postai utavért mellett a leggyorsabban teljesíttetnek.

Pesten főraktár egyesgyedül **TÖRÖK JOZSEF** gyógyszerész urnál, király-utca 7. szám.

NB. Valamint minden jeles gyártmányánál, ugy ennél is utasítások és hamisítások lettek megkísérve, ennél fogva vételnél kéretnek a fennebb kijelölt raktárakhoz fordulni s világosan Polt Károly Reseda-göndörítő-hajkenőcsöt kérni, nemkülönben a fentebbi védjegyet tekintetbe venni. 3547